

РЕШЕНИЕ

№ 6598

гр. София, 18.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 04.02.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Станислава Данаилова, като разгледа дело номер **13280** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 121, ал. 1, т. 1 от Закона за държавния служител (ЗДСл), във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на Б. Ц. Х. срещу Заповед № 56/29.01.2025 г. издадена от управителя на Националния осигурителен институт (НОИ), с която на основание чл. 106, ал. 4 от Закона за държавния служител (ЗДСл) е прекратено служебното ѝ правоотношение, поради съкращаване на длъжността, която е заемала - „старши експерт по осигуряването” в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ, с ранг III младши, считано от 01.02.2025 г. С решение № 1591/2025 г. на АССГ, 12 състав, жалбата е отхвърлена. С решение № 12804 от 11.12.2025 г. на ВАС, Пето отделение, актът на АССГ е отменен и делото е върнато за ново разглеждане.

В жалбата, от съда се иска оспорената заповед да бъде отменена, като незаконосъобразна. Сочи, че същата е постановена в резултат на субективно и необосновано отрицателно отношение на прекия ръководител на Х. към нея. Въпреки това оспорващата е изпълнявала съвестно задълженията си, вследствие на което е получавала високи оценки при периодичните атестации. През 2023 г. и 2024 г. оспорващата, поради влошените отношения с началника на отдел „МОА”, оспорващата е получавала ниски оценки при периодичното атестиране. Х. твърди, че това е правено целенасочено, за да не може да участва в обявените конкурси за заемане на свободни длъжности в системата на НОИ.

Инвокирани са доводи за липса на фактическа обосновааност на посоченото основание за прекратяване на служебното правоотношение, защото не е налице реално съкращаване на

заеманата от жалбоподателката длъжност.

По време на проведеното по делото открито заседание Б. Х. се явява лично и поддържа жалбата. Претендира разноси, направени за първоначалното разглеждане на делото пред АССГ и ВАС. Представена е писмена защита, списък с разноските и молба за допълнително представяне на доказателства.

Ответникът, чрез юрисконсулт Й. оспорва жалбата. Представя допълнителни съображения в писмен вид. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и изразеното становище на ответника и се запозна с приетите по делото писмени доказателства, намира за установено от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че Б. Х. е била назначена на длъжност „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ.

Със Заповед № 56/29.01.2025 г. издадена от управителя на Националния осигурителен институт е било прекратено служебното правоотношение на оспорващия, на основание чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл.

С докладна записка рег. № 1007-40-72 от 21.01.2025 г. (л. 50-51), началникът на отдел „Дигитализация и електронен осигурителен архив“, е предложил на Директора на дирекция ЕОДА, да се осигури една щатна бройка на длъжност „главен експерт по осигуряването“ в отдел „Дигитализация и електрон осигурителен архив“ (ДЕОА), на дирекцията. Предложението е обосновано с наличие на обективна необходимост от осигуряване на една щатна бройка в отдел ДЕОА с месторабота в ЦУ на НОИ, на длъжност „главен експерт по осигуряването“, като по този начин ще се осигури и по-балансирано разпределение на текущите задачи и възникващи казуси в отдела и не на последно място, ще даде възможност за заместване на началник отдел „ДЕОА“, в случаите на неговото отсъствие.

С Докладна записка рег. № 1007-40-72#1 от 22.01.2025 г. (л. 24-25), до главния секретар на НОИ, директорът на дирекция „ЕОДА“ е посочил мотиви относно така направеното предложението да се осигури една щатна бройка за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА. Исканото реструктуриране се обосновава с наличието на нов етап от дейността, който се поставя от изпълнението на проект „Модернизация и дигитализация на услугите на Националния осигурителен институт“, в чийто обхват е цялостния рестарт на дейността по дигитализация в РАЦ през следващите две години. След анализ на организацията на работата и изпълнението на поставените задачи, е предложено да бъде извършено съкращение в щата като в отдел МОА на дирекция ЕОДА бъде съкратена 1 щатна бройка за длъжността „старши експерт по осигуряването“. Този извод е мотивиран и с обстоятелството, че за посочения едногодишен период дейностите от компетентността на отдел „МОА“, както и по-голямата част от преписките, насочени към отдела, се изпълняват от останалите експерти в структурното звено. Въз основа на изложеното е предложено съкращаването на една щатна бройка в отдел МОА, заемана от старшия експерт, като е посочено, че закриването няма да затрудни функционирането на отдела и по този начин ще се подсигури безпроблемно разкриване на 1 щатна бройка в отдел ДЕОА на дирекцията. Въз основа на докладната записка е изготвено становище № 1007-40-98/27.01.2025 г. на Главния секретар до Управителя на НОИ, с което е формиран извод относно предложението за промени в разпределението на длъжностите в дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“. В тази връзка е формиран извод относно отправеното предложение, като същото е счтено за целесъобразно.

Вземайки предвид цитираните документи, управителят на НОИ е издал Заповед № 1016-40-

84/28.01.2025 г. с която считано от 01.02.2025 г. е наредил в ЦУ на НОИ да се закрие една щатна бройна на длъжност „старши експерт по осигуряването“, отдел „Методология на осигурителния архив“, дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“, като съответно се разкрие една щатна бройка на длъжност „главен експерт по осигуряването“, отдел „Дигитализация и електронен осигурителен архив“, на същата дирекция.

В тази връзка със Заповед № 1016-40-1033 от 29.01.2025 г. на управителя на НОИ на основание чл. 37, ал. 5, т. 1 от КСО и чл. 5, ал. 1, т. 6 от Правилника за организацията и дейността на НОИ е утвърдено длъжностно разписание на Националния осигурителен институт, в т.ч. Централно управление и териториални поделения на НОИ, в сила от 01.02.2025 г. С утвърждаването на длъжностното разписание в Отдел „Методология на осигурителния архив“ е премахната длъжността (единствена) „старши експерт по осигуряването“, а щатната численост на длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел „Дигитализация и електронен осигурителен архив“, дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ е увеличена от 2, на 3 щатни бройки.

На 29.01.2024 г. е издадена и оспорената в настоящото производство Заповед № 56/29.01.2025 г., с която на основание чл. 37, ал. 5, т. 10, б. „а“ от КСО, чл. 108, ал. 1, във връзка с чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл и Заповед № 1016-40-103/29.01.2025 г. е прекратено служебното правоотношение на жалбоподателката, като за причина за прекратяване на служебното правоотношение е посочено поради „при съкращаване на длъжността“.

Като част от административната преписка е представена, част от служебното досие на жалбоподателя, включително длъжностна характеристика за длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ. Приложени са длъжностни характеристики за длъжностите в отдел МОА и отдел ДЕОА на дирекция ЕОДА, включително длъжностна характеристика за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА.

Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

По допустимостта на жалбата: Оспорената заповед е връчена на Б. Х. лично на 30.01.2025 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 11.02.2025 г. (вх. № 1012-40-78), т.е. в рамките на 14-дневния преклузивен срок по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в административното производство срещу акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

За да издаде оспорения акт, административният орган е приел, че са налице основанията на чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл.

Заповедта е издадена от компетентен орган. Съгласно чл. 37, ал. 5, т. 10, б. „а“ от КСО, управителят на Националния осигурителен институт е орган по назначаването на държавните служители.

Според чл. 11 от Наредбата, ръководителят на администрацията утвърждава длъжностно разписание по образец съгласно приложение № 1. В длъжностното разписание се определят конкретните длъжности, които ще се използват в администрацията, при спазване Класификатора на длъжностите в администрацията, разпоредбите на наредбата и специфичните изисквания, определени с нормативен акт.

На основание на посочените норми, компетентният административен орган в лицето на Управителят на НОИ е утвърдил и длъжностно разписание и поименно длъжностно разписание на процесната администрация, в сила съответно от 01.01.2025 г. и от 01.02.2025 г. Видно от тези разписания в отдел „МОА“, на дирекция „ЕОДА“ е закрыта една щатна бройка за длъжност „старши експерт по осигуряването“ и е открита една щатна бройка за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА.

Дефиницията на понятието „длъжност в администрацията“ се съдържа в разпоредбата на чл. 2, ал. 1 от Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията (ДВ, бр. 49 от 29.06.2012 г.) и според тази дефиниция "длъжност в администрацията" е нормативно определена позиция, която се заема по служебно или по трудово правоотношение, включително по правоотношение, възникнало на основание на Закона за Министерството на вътрешните работи, на Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България, на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража или на Закона за дипломатическата служба, въз основа на определени изисквания и критерии, свързана е с конкретен вид дейност на лицето, което я заема, и се изразява в система от функции, задължения и изисквания, утвърдени с длъжностна характеристика. Следователно, бележите на понятието „длъжност в администрацията“ са два: 1. нормативно определена позиция, 2. изразяваща се в система от функции, задължения и изисквания, утвърдени с длъжностната характеристика. Според чл. 7, ал. 20 от Наредбата, длъжността "експерт по осигуряването" е свързана с разработването на анализи и прогнози за влиянието на законовата уредба върху дейността по общественото осигуряване; с участие в разработването на проекти на нормативни актове и методически указания по прилагане на осигурителното законодателство; с разработването на проектобюджети на ДОО, прогнози и отчети за неговото изпълнение; с изготвянето на справки, анализи и отчети за прилагането на осигурителното законодателство и състоянието на общественото осигуряване; с разработването и поддържането на регистри и бази данни, със събирането, систематизирането и обобщаването на информация за общественото осигуряване; с даването на указания, консултации, становища и отговори по прилагане на осигурителното законодателство; със съставянето, обработването и контрола на документация, свързана с извършването на разходи от ДОО. Длъжността се степенува в четири групи, подредени в низходящ ред - съответно "държавен експерт по осигуряването", "главен експерт по осигуряването", "старши експерт по осигуряването" и "експерт по осигуряването", като се вземат предвид обхватът и обемът на изпълняваната от тях дейност. Длъжностите се ползват в Националния осигурителен институт.

По отношение на заеманата от жалбоподателката длъжност е установено, че посочените изисквания са били налице - тя е заемала длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ.

Съгласно чл. 226, ал. 1 от АПК, първоинстанционният съд разглежда делото по общия ред, като производството започва от първото незаконосъобразно процесуално действие, послужило като основание за връщане на делото.

В решението на ВАС, с което делото е върнато за ново разглеждане са дадени указания, да се установи вакантната позиция, за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в дирекцията, идентична ли е с длъжността, заемана от жалбоподателката. Съдът е следва да обсъди събраните по делото доказателства и направи изводи, какви са правомощията на двете длъжности, изискванията за заемането им, сравними ли са същите и от тук налице ли е реално съкращаване на длъжността, заемана от жалбоподателката.

С влизането в сила на новото длъжностно разписание е извършено действително съкращение на

длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ. Това обстоятелство се установява при сравнителния анализ на утвърдените с длъжностна характеристика преки задължения за длъжността, заемана от жалбоподателката, с тези за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА, на дирекция ЕОДА.

Съгласно първия документ, преките задължения за длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „МОА“, са: 1. да участва в изготвяне на методически указания по приемане, съхраняване и използване на документация, доказваща осигурителен/трудов стаж и доход на лицата, работили в прекратени осигурители без правоприменник, 2. да оказва методическо съдействие в процеса на извличане на и обработване на информация за издаване на документи за осигурителен стаж и доход, 3. да дава консултации по въпроси, касаещи разработването на нормативни актове по функциониране на осигурителния архив на НОИ, 4. да участва в разработването на на нормативни актове по функционирането на осигурителния архив на НОИ, 5. да участва в обобщаването на ежемесечните показатели от отчетите, предоставени от ТП на НОИ, свързани с дейността на отдела, 6. да участва в изготвяне на образци на формуляри, свързани с дейността по приемане и съхраняване на ведомости за заплати и трудовоправни документи на прекратени осигурители, без правоприменник и т.н., като общия брой на изброените преки задължения е единадесет.

От друга страна преките задължения за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА, съгласно представената длъжностна характеристика са: 1. Да изготвя експертни анализи, прогнози и становища по прилагане на методологията на електронния осигурителен архив и дейностите по дигитализацията в НОИ, 2. да разработва методически процедури и указания, свързани с функционирането на електронния архив на НОИ и дейностите по дигитализация в НОИ, както и правила, регламентиращи взаимодействието, между структурите на осигурителния архив в ТП на НОИ, във връзка с дигитализацията на разплащателната документация на прекратени осигурители без правоприменник, 3. да участва в изготвяне на задания за разработка на нови или допълнителни функционалности на програмното и технологично осигуряване на комплексната информационна система, обслужваща осигурителния и дейностите по дигитализацията на НОИ, 4. да разработва и контролира изпълнението на утвърдените нормативи за сканиране и индексирание на данни в ЦЕО, 5. да разработва и контролира изпълнението на графици за електронно архивиране на разплащателна документация в регионалните архивни центрове, 6. да осъществява системен контрол върху качеството на процесите на сканиране и индексирание след трансфер на данните към централна база данни и да поддържа информацията в електронния регистър и т.н., като общи брой на изброените преки задължения е дванадесет.

Настоящият съдебен състав намира, че не са необходими специални знания, за да се прецени, че в случая е налице пълно разминаване между преките задължения, утвърдени за длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „МОА“ и тези за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел „ДЕОА“.

В първия случай се касае за изпълнение на по-прости функции, свързани с физическо извличане на информация от документи, докато във втория се касае за функции, свързани със събиране, обработка и съхранение на дигитални данни и осигуряване на правилното функциониране и поддръжка на електронния архив на НОИ. Т.е. в случая няма съответствие и покритие между двете длъжности, като система от функции, задължения и изисквания, утвърдени с длъжностната характеристика, за всяка от тях.

Органът по назначаването не е длъжен да посочи мотиви защо се закрива една или друга структура в подчинената му администрация, защото това е свързано в оптимизацията на нейното функциониране. Не подлежи на съдебен контрол и въпроса дали действително е целесъобразно съкращаването заеманата от жалбоподателя длъжност, имайки предвид неговите опит и квалификация. Това обстоятелство е свързано с по-доброто и оптимално функциониране на ведомството, което изцяло зависи от преценката на ръководителя на съответната администрация.

Без съмнение при извършването на реорганизации и свързани с тях съкращения в съответната администрация е необходимо да се спазват изискванията на ЗДСл и на чл. 14, ал. 1 от Наредбата за прилагане на Класификатора на длъжностите в администрацията, т.е. промени в длъжностното разписание да се предлагат само с писмен мотивиран доклад. В разглеждания казус такива доклади са цитираните по-горе докладни записки на началник на отдел „Дигитализация и електронен осигурителен архив“ и на директора на дирекция ЕОДА, както и писменото становище на главния секретар на НОИ. В тези документи подробно и обосновано е мотивирано защо е необходимо да се съкрати една щатна бройка за длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „МОА“ и да се разкрие една щатна бройка за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА. Така е спазена предвидената в Наредбата процедура.

В процесния казус не се спори, че подбор на служителите при извършване на съкращение не е извършван. Органът по назначаване има право на необвързана от законови изисквания преценка за това кои от лицата, изпълняващи длъжности от предвидените за съкращение, да бъдат освободени. Подборът на служителите не е законово уредена процедура, която трябва да бъде проведена като част от производството за прекратяване на служебните правоотношения по чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСл. Извършването на подбора е въпрос на целесъобразност и тъй като има отношение единствено към оптимизиране на изпълнението на служебната дейност, не се проверява от съда при оспорването на административния акт. Независимо от професионалния опит, придобитите квалификации и времето, през което служителят е работил в системата на държавната администрация, органът по назначаването има неподлежаща на съдебен контрол оперативна самостоятелност, при извършено съкращение на длъжностите да подбере служителите, които счита, че следва да останат на работа. Единствено ако са обявени предварителни критерии за подбор, съдът ще може да контролира доколко същите са били спазени. Съществуването на подобни предварителни критерии не се установи. За пълнота следва да се отбележи, че в случая е имало как да бъде извършен подбор, защото съкратената щатна бройка за длъжността, заемана от Х. е била единствена в отдел „МОА“.

Не съществува и законово задължение, при извършване на съкращения на структурни звена в дадена администрация, на съкратените служители да се предложат други подходящи длъжности или да им се предложи да заемат незаети длъжности. Т. решение е отново въпрос на целесъобразност и имайки отношение единствено към оптимизиране на изпълнението на служебната дейност, неговата законосъобразност не се проверява от съда при оспорването на административния акт.

В тази връзка следва да се отбележи, че в действителност новоразкритата щатна бройка за длъжността „главен експерт по осигуряването“ в отдел ДЕОА, към 01.02.2025 г. не е била заета. Това обстоятелство най-вероятно се дължи на обстоятелството, че

процедурата по назначаването на конкретно лице на тази длъжност не би могло да бъде осъществена в рамките на 1-2 дни. Тази свободна длъжност не е имало възможност да бъде предложена за заемане от жалбоподателката, защото както беше констатирано по-горе няма покритие между двете длъжности като система от функции, задължения и изисквания, утвърдени с длъжностната характеристика.

Неоснователен е и довода, че в заповедта не са посочени фактическите основания за нейното издаване, което е нарушение на нормата по чл. 59, ал. 1, т. 4 от АПК. Съдът намира, че фактическите основания за прекратяване на служебното правоотношение са описани в заповедта, като е конкретизирано материално-правно основание - чл. 106, ал. 1, т. 2 от ЗДСЛ - съкращаване на длъжността. Налице е и точно описание на заеманата от Х. длъжност. Посочена е и датата, считано, от която се прекратява служебното правоотношение.

На последно място съдът не споделя оплакванията, че направеното съкращение е резултат на вложените отношения между Х. и началника на отдел „МОА“. Освен твърденията на жалбоподателката в тази насока, доказателства за такъв тип отношения и още по-малко за влиянието им върху волеизявлението на органа по назначаването не се откриват в кориците на делото. Вярно е, че в описаните по-горе докладни записки името на Б. Х. е споменато персонално. Съдът намира, че това е така, защото за съкращение е предложена именно единствената щатна бройка за длъжността „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“, при Централно управление на НОИ, която е била заета от нея. В документа е посочено, че тя често е отсъствала и че задълженията ѝ са били изпълнявани от други колеги. Вярно е, че отсъствието не може да мотивира извършване на съкращение, но в случая е преценено, че съкращаването именно на единствената, заемана от Х. бройка за длъжността „старши експерт“, не би се отразила на ефективността на работата на отдел „МОА“, поради което е направено и предложението за съкращаване именно на тази длъжност. Представените по време съдебното заседание болнични листове сочат, че тя е била в отпуска поради временна неработоспособност предимно през 2024 г., поради което, ако това е била скритото основание за съкращаването ѝ, е логично органът по назначаването да предприеме действия в тази насока именно тогава, а не месеци по-късно през 2025 г.

За пълнота съдът намира, че следва да вземе отношение и по направените в писмен вид, след приключване на делото твърдения, а именно, че не е налице промяна в устройствения правилник на процесната администрация, свързано със структурни изменения в дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“, поради което не налице намаляване на щатната численост на тази структура. Това съждение безспорно е вярно, но от изложеното по-горе се установи без противоречие, че в случая не се касае за структурни изменения, т.е. за закриване на съществуващи или създаване на нови структурни звена. Касае се само за съкращаване на определена длъжност в едно звено на дирекцията и разкриване на нова длъжност в друго звено. Целесъобразността на това решение не подлежи на съдебен контрол.

От направените разсъждения следва единствено възможният извод - оспорената заповед е издадена от компетентен орган, без съществени нарушения на административно-производствените правила, в предвидената от закона форма, при спазване на материално-правните разпоредби и в съответствие с целта на закона, поради което следва да се остави в сила, а жалбата да се отхвърли като неоснователна.

По отношение на направените разноси, предвид на факта, че ответникът по оспорването, чрез процесуалния си представител е поискал такива, на същия следва да се присъдят разноси.

Водим от горното и на основание чл. 143, ал. 3 и чл. 172, ал. 2, пр. 4 от АПК, **Административен Съд С. - град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Б. Ц. Х., от [населено място] срещу Заповед № 56/29.01.2025 г. издадена от управителя на Националния осигурителен институт (НОИ), с която на основание чл. 106, ал. 4 от Закона за държавния служител (ЗДСл) е прекратено служебното ѝ правоотношение, поради съкращаване на длъжността, която е заемала - „старши експерт по осигуряването“ в отдел „Методология на осигурителния архив“ (МОА), дирекция „Електронен обмен, дигитализация и архиви“ (ЕОДА), при Централно управление на НОИ, с ранг III младши, считано от 01.02.2025 г.

ОСЪЖДА Б. Ц. Х. с ЕГН [ЕГН] да заплати на Националния осигурителен институт на основание чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 143, ал. 3 от АПК, сумата от 40,9 (четиридесет евро и деветдесет цента) евро или 80 (осемдесет) лева, представляваща юрисконсултско възнаграждение, за осъществено процесуално представителство по административно дело № 13280 по описа за 2025 г. на Административен съд София - град.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, с касационна жалба пред Върховния Административен Съд на Република България.